

En win – win – win situation?

Lis Karlsen *cand. mag. i musikterapi. Ansat som musikterapeut ved VUK (Voksenskolen for undervisning og kommunikation), Aalborg Kommune. Kontakt: lis.karlsen@skolekom.dk*

Siri Noah Andreassen *tidligere elev på VUK, nu ansat samme sted som pædagogmedhjælper.*

Dette er en beretning om en utraditionel ansættelse, som har ført til et vellykket samarbejde mellem to personer. Lis og Siri har hver deres forskellige baggrund til arbejdet med psykisk sårbare. Lis har en faglig indfaldsvinkel til både psykiatriske problemstillinger og musik. Siri har erfaring som bruger inden for begge områder. Siri er desuden brugerlærer, og sidder i Aalborg kommunes projektgruppe vedrørende implementeringen af "Recovery" i psykiatrien.

"Lyd-Livet" er VUK's musiktilbud til unge psykisk sårbare, 12 lektioner pr. uge.

Psykisk sårbar betyder her unge med psykiatriske diagnoser, personlighedsforstyrrelser eller alvorlige personlige problemer. Tilbuddet er ikke et behandlingstilbud, men et undervisningstilbud, under lov om kompenserende specialundervisning for voksne.

Lis:

I efteråret 2008 blev jeg udfordret fagligt og personligt. Min kollega gennem 8 år gik på efterløn og ledelsen ville ikke genbesætte stillingen. Oven i købet blev "Lyd-Livet" af forskellige grunde også udefra truet af nedskæring eller nedlukning. Jeg havde svært ved at acceptere en nedlægning, da kurset har været et godt tilbud til denne målgruppe gennem mange år, og hvor man-

ge har vundet håb og fodfæste igen. Jeg blev berørt, kampberedt og kreativ.

Jeg skulle finde en ny samarbejdspartner for helt konkret, at fortsætte "Lyd-Livet". En af mine gamle elever dukkede op i mine tanker; Siri var og er en super musikalsk pige med rummelighed, humor og personlighed. Mens hun var elev, havde vi tit talt om en fælles drøm om at kunne lave vores eget sted for mennesker med sindslidelser. Et sted inspireret af empowerment bevægelsen og forhenværende psykiatrisk overlæge Johannes Nielsens ideer om hjælp til selvhjælp.

Var det muligt at ansætte Siri, som min sparringspartner? Efterhånden som jeg tænkte ideen igennem, kom jeg til at holde mere og mere af den. Som jeg så det, ville det blive en win – win – win situation.

Jeg ville få en medhjælper, der kunne hjælpe med at holde musikken og energien oppe, når eleverne var nede. Jeg ville også få en at vende tankerne med og så oven i købet en, der selv på førstehånd havde et forhold til musik som helende kraft og som ville kunne forstå og "oversætte" elevernes yderste og mørkeste tanker til mig, fordi hun selv har haft dem. **Siri** ville for første gang i sit liv få et job, hvilket kunne være med til at øge hendes selvværd, og hendes personlige kompetencer og udvikling kunne komme "i spil" i en faglig ramme som også ville kunne medvirke positivt til hendes

recovery. **Eleverne** ville få en person, der kunne forstå deres angst, uro og tanker og som ved, hvad man i den situation ønsker sig. De ville også få en rollemodel, da Siri gennem mange års arbejde med sig selv, bl.a. gennem det at spille musik og stå på scenen som forsanger i et band, har opnået en god livskvalitet som sindslidende. Hun er medicinfri, til trods for at hun stadig indimellem har hørehallucinationer. Som hun selv siger: "jeg ved jo bare at stemmerne ikke er virkelige, så jeg prøver at overhøre dem". Hun har egen lejlighed, spiller i band, tager ud og holder foredrag om det at være sindslidende, har mange gode venner og er ikke længere bange for at gå ud og møde andre mennesker. Jeg foreslog nu min leder at ansætte Siri. Efter at jeg havde argumenteret udbrød han: "Hvis ikke vi skulle kunne ansætte et menneske med brugerbaggrund, hvem skulle så kunne". Og sådan blev det. Siri blev ansat i et skånejob 12 timer om ugen.

Ansættelsen af Siri har vist sig at have flere sidegevinster. Siri bærer sine ar fra flere års massiv cutting synligt, hvilket er med til at gøre denne problematik, som p.t. 2 af eleverne også har, meget lettere at få åbnet op for at snakke om. Derudover har flere af de unge på skolen oplevet det som en kæmpe opmuntring: "Når hun kan, så kan jeg også leve med mit handicap og få en god livskvalitet".

Ligeledes var det spændende for mig og for mange kollegaer at Siri deltog i en personaledag hvor skolens værdigrundlag blev diskuteret. Da vi deltog på "Skør med Rock" festivalen i år, kom vi i avisen. Her blev Siri's specielle baggrund nævnt. Dagen efter spurgte en forælder, om det var muligt at de kunne få lov at træffe Siri og høre mere om hvordan hun havde kæmpet sig, om end ikke fri, men så langt væk fra sygdom. I nærmeste fremtid afholder Siri og jeg et

brugerlærerforedrag for forældre, pårørende, kærestes og kontaktpersoner.

Vi har snakket om, at der i denne historie kunne være mange risici for ikke at lykkes med projektet.

En af forudsætningerne er naturligvis at vi godt kan lide hinanden som mennesker, Siri og jeg. En anden forudsætning er at Siri er så afklaret med sin sygdom, som hun er. Jeg kan spørge ind til selv de mest hudløse og sårbare tidspunkter i Siri's historie, og få et forståeligt og brugbart svar. Jeg spørger naturligvis, for bedre at kunne forstå de mekanismer og den sygdom de unge på kurset slås med. Siri forstår at holde balancen, mellem at være underviser og elev. Hun er meget musikalsk, positiv og loyal. Der hvor hun ikke kan erstatte en kollega, er i forhold til det faglige indhold i timerne, den faktiske gennemførelse af disse. Er jeg syg eller skal jeg have fri aflyser vi. Ligeledes er kontakten til støtte/kontaktpersoner, sagsbehandlere, forældre og den skriftlige afrapportering mit ansvar alene. Som en krølle på halen og historien kan jeg fortælle, at "Lyd-Livet" fik lov til at fortsætte, ind til dette skoleår, og at Siri har fået forlænget sin ansættelse.

Siri:

Min historie tager sin begyndelse oppe i det kolde nord, nærmere betegnet Færøerne.

Allerede som lille begyndte mine prøvelser. Jeg havde det ikke nemt hjemme, og venner havde jeg ikke nogle af. Det var pinligt at blive set med mig, så jeg gik meget for mig selv og følte mig meget ensom og anderledes.

Jeg begyndte i en alder af 6 år at engagere mig meget i sport, for både at have noget at lave og for at være væk hjemmefra og begyndte derfor på diverse sportsgrene. Musik og dans har altid været noget der gjorde mig glad, og da min mor vandt en parabol i bingo, var min lykke gjort. Så kun-

ne jeg nemlig se MTV, og derfra voksede min interesse for musik sig større og større. I starten af teenageårene rejste min mor fra min far, og jeg rejste selvfølgelig med. Min storebror var sømand, og var derfor sjældent hjemme. Som 16 årig flyttede min mor og jeg til Danmark. Efter jeg tog studentereksamen på kostgymnasium flyttede jeg til Aalborg, kom "i dårligt selskab" og ind i et massivt stofmisbrug, der varede i nogle år. Livet på stoffer var som at køre på en rutsjebane. Jeg tog stofferne for at kunne håndtere mig selv, mine problemer og omverden. Det var min "medicin" – min bedste ven, men samtidig var det også min værste fjende. Min psyke tog mere og mere skade og jeg begyndte at udvise sygdomstegn. Jeg udviklede en voldsom angst og depression, som nærmest holdt mig som fange i mit eget hjem. Jeg begyndte at høre stemmer og se syner og var meget plaget af det. Jeg endte 3 gange på psykiatrisk afdeling og gennemgik diverse undersøgelser og snakkede med flere forskellige behandlere. Endeligt fik jeg stillet diagnosen Paranoid Skizofren.

Efter nogle år, syg, på stoffer og hvor alt gik ned ad bakke, følte jeg, at jeg blev nødt til at gøre noget. Jeg vidste at første skridt var at blive clean. Det var på ingen måde let, fordi jeg samtidig kæmpede med at acceptere min sindslidelse.

Jeg levede længe som en fange i eget hjem og havde til sidst meget lidt kontakt med omverden. Jeg havde en bostøtte, der kom hjem til mig 1 gang i ugen til samtaler, hvilket hjalp mig en hel del. Til sidst lykkedes det mig at droppe stofferne, og jeg begyndte ligeså stille at bryde ud af min skal. Jeg blev mere udadvendt og genoptog efterhånden også et liv udenfor hjemmet. I sommeren 2005 startede jeg på musikholdet for unge psykisk sårbare på VUK, hvor Lis var en af underviserne. Jeg tog chancen, og det viste sig at være en rigtig god beslut-

ning. Jeg udviklede mig meget på skolen, både personligt og musikalsk. Vi øvede også numre til "Skør Med Rock". Det var en kæmpe udfordring at stå på en scene, men vi gjorde det sammen og det var en stor oplevelse. I kølvandet på det, blev jeg inviteret til at synge i et band bestående af brugere og pædagoger. Her var der plads til dårlige dage og vi havde forståelse for hinandens sindstilstande.

I juleferien 2008 blev jeg ringet op af Lis. Hun spurgte om jeg var interesseret i et skånejob som pædagogmedhjælper i et par måneder på musikholdet. Det var en utrolig chance at få og en kæmpe tillidserklæring. Det var mit første job nogensinde, så jeg var utrolig spændt og tog det som en positiv udfordring. Nu står jeg så her i dag. Der er gået mere end et par måneder og jeg har stadig mit job som jeg er utrolig glad for. Jeg har et rigtig godt forhold til Lis og eleverne. Lis og jeg har et godt samarbejde. Jeg balancerer meget mellem at være "elev" og underviser og synes selv, at jeg klarer det godt. Jeg er dog meget bevidst om hvad min rolle er.

Personligt har det givet mig utrolig meget, at jeg har fået denne chance. Dét at nogen tror så meget på mig og er villige til at give mig en chance og vise mig en så stor tillid, som Lis og VUK har gjort, betyder at jeg også selv tror lidt mere på at jeg godt kan noget, at jeg ikke er helt ubrugelig. Det er for mange med en sindslidelse en meget generel og normal følelse og overbevisning. Jeg har fået mere mod på at tage chancer og springe ud i nye ting, så som at optræde. Det har også givet mig mod til at lære mere.

Ved siden af mit arbejde er jeg nu også begyndt at holde foredrag om mit liv, mit misbrug, min sindslidelse og recovery. Jeg håber på at give håb og inspiration til andre om at livet er værd at kæmpe for, og

hvor vigtigt det er ikke at give op, selvom det er hårdt.

Jeg håber også på at kunne påvirke nogle af alle de fordomme, der hersker omkring os med sindslidelser. Min kamp har været

lang, ensom og hård. Mange gange havde jeg lyst til at kaste håndklædet i ringen, men kæmpede på bedst mulig vis videre og er så kommet hertil, hvor jeg er i dag.

Elevkommentarer:

Siri er hyggelig, sjov og altid i godt humør. Hun er ærlig og omsorgsfuld. Hun er yngre og kender bedre vores musik. Det er inspire-

rende at hun er her. Hun er et levende bevis på, at selv om man er psykisk syg, kan man godt komme videre og få det bedre. Hun har bedre forudsætninger for at spotte evt. psykisk opkommende problemer.